

VII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

a. Universitetsbiblioteket og Universitetets Arkiv.

Fra 1. April 1930 gennemførtes den af Bibliotekskommissionen foreslaaede Adskillelse af den administrative Forbindelse mellem Universitetet og Universitetsbiblioteket (jfr. Universitetets Aarboeg for 1926—27, Side 123 ff.). De hidtil under Universitetets Budget opførte Bevillinger til Biblioteket overførtes paa Finansloven for 1930—31 til Afsnit V. A. Biblioteksvæsen, under Undervisningsministeriets Budget, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1601 ff. Under Hensyn til Bibliotekets bygningsmæssige Forbindelse med Universitetet optoges under Universitetets Indtægtspost e. Lejeindtægter m. v., forskellige Indtægtsbeløb som Refusion til Universitetet for Udgifter til Skatter, Afgifter, Vedligeholdelse m. v. for Biblioteksbygningen samt af Lønninger til visse Tjenestemænd, som er fælles for Universitetet og Universitetsbiblioteket; herom henvises til Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1529—32. Bevillingen til Køb af Materialer til Registrering og Restaurering af Universitetets Arkiv overførtes til Universitetets Udgiftspost d. Udgifter ved Konsistorium, Underkonto 3. Andre Udgifter (Konsistoriums Normalsum), jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1553—54. (J. Nr. 11c/29).

I Sommeren 1930 udsendte Biblioteket: Universitetsbibliotekets Skrifter 4, indeholdende: Meddelelser om Bibliotekets Virksomhed 1. April 1927—31. Marts 1930 af Overbibliotekar Svend Dahl og: Principper og Metoder for Bibliotekets Indbinding af Underbibliotekar Carl Dumreicher. I dette Skrift er bl. a. givet udførlig Meddelelse om den i Universitetets Aarboeg for 1927—28, Side 149, omtalte Ombygning af visse af Bibliotekets Lokaler, navnlig Læsesalen.

b. Det teologiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1551—52 optoges under Universitetets Udgiftspost b. 18., Det teologiske Laboratorium en overordentlig Bevilling paa 387 Kr. til Anskaffelse af en ny Reol. (J. Nr. 119 a/29).

c. Det økonomisk-statistiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1551—52 optoges under Universitetets Udgiftspost b. 11., Det økonomisk-statistiske Laboratorium en overordentlig Bevilling paa 1000 Kr. som 2den Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 2000 Kr. til Indkøb af fire Regnemaskiner til Laboratoriet. (J. Nr. 103 a/28).

d. Det fysiologiske Institut.

Under 26. November 1929 tilskrev Bestyrerne af Universitetets Instituter i det fysiologiske Institut, Professorerne, Dr. phil. Rich. Ege, Dr. phil. H. M. Hansen, Dr. med. V. Henriques, Dr. phil. Aug. Krogh og Dr. med. J. Lindhard Udvalget vedrørende Opførelsen af Institutet saaledes:

Herved tillader vi os at indberette til Udvalget, at det for at kunne give de enkelte Laboratorier i Universitetets fysiologiske Institut det ved Planlæggelsen forudsatte Udstyr og muliggøre Arbejder i det ønskelige Omfang vil være nødvendigt udover det til Laboratoriernes Inventarkonti fastsatte Beløb 565 000 Kr. at kunne disponere over et Beløb af 78 083 Kr. Dette skyldes dels, at adskillige Instrumenter og Anlæg er blevet væsentlig dyrere end beregnet, dels at flere Ting vedrørende Udstyret af Institutets Fælleslokaler (Auditorier m. fl.) var undgaaet Opmærksomheden ved Opgørelsen af Overslagene over Bygge- og Inventarudgifterne, idet disse sidste var opgjort for hvert Laboratorium for sig.

Med Hensyn til Redegørelsen for de nødvendige Anskaffelser, hvortil det her omhandlede Beløb skal anvendes, henvises til de hosfølgende Specifikationer fra de enkelte Laboratorier. Ingen af disse Anskaffelser vil kunne ske inden for Laboratoriernes Annua, der fuldt ud medgaar til Afholdelse af de egentlige Driftsudgifter, og de Beløb, der endnu ikke er forbrugt paa nogle af Laboratoriernes Inventarkonti, er der allerede disponeret over.

Vi tillader os derfor at andrage Byggeudvalget om, at det vil træffe Foranstaltninger til fornøden Henvendelse til Carlsbergfondet og Rask-Ørsted Fondet om Tilvejebringelse af dette Beløb i Henhold til de ved Fondenes Skrivelser til Konsistorium af henholdsvis 6. og 7. Februar 1925 givne Tilsagn.*)

Byggeudvalget fremsendte denne Skrivelse med de i den nævnte Specifikationer til Ministeriet ledsaget af følgende Skrivelse af 11. December 1929:

Fra Universitetets fysiologiske Instituts Bestyrelsesraad har Udvalget modtaget det med Bilag hosfølgende Andragende, hvori Raadet anholder om, at der maa blive rettet Henvendelse til Carlsbergfondet

*) Jfr. herom Universitetets Aarbog for 1927—28, Side 164.

og Rask-Ørsted Fondet om Ydelse af et Tilskud paa 78 083 Kr. som Supplement til den til Anskaffelse af Inventar til Institutet til Disposition stillede Sum af 565 000 Kr.

Som det vil være Ministeriet bekendt, var den til Institutets Opførelse og Indretning nødvendige Sum i sin Tid anslaaet til 2 686 000 Kr., hvoraf 565 000 Kr. til Inventar. Af Beløbet skænkede The Rockefeller Foundation og International Education Board henholdsvis 300 000 Dollars og 100 000 Dollars, ialt 400 000 Dollars, efter den daværende Kurs svarende til 2 400 000 Kr., medens den finansielle Garanti for de resterende 286 000 Kr. tilvejebragtes ved, at Carlsbergfondet og Rask-Ørsted Fondet gav Tilsagn om inden for den anførte Sum af 286 000 Kr. hver at udrede Halvdelen af, hvad der maatte medgaa til Institutets Opførelse og Indretning ud over de af de amerikanske Institutioner skænkede Beløb.

Efter at Byggearbejdet nu er afsluttet, medens endelig Afslutning af Regnskabet endnu en kortere Tid maa bero, har man foretaget en foreløbig Opgørelse, hvorefter den samlede Udgift har været 2 669 137 Kr. 82 Øre, heri iberegnet det til Inventar afsatte Beløb af 565 000 Kr. Som Renter af Tilskudet fra de to amerikanske Institutioner, der blev stillet til Disposition paa et tidligt Tidspunkt, er indvundet 278 467 Kr. 67 Øre. Regnskabet udviser saaledes en Beholdning af 9329 Kr. 85 Øre, hvoraf man — som anført i den med Bestyrelsesraadets Andragende fulgte Opgørelse — har stillet 9000 Kr. til Institutbestyrernes Raadighed til Anskaffelse af Inventar og Instrumentarium.

Under Hensyn til, at den med Institutets Opførelse forbundne Udgift — som det vil fremgaa af det foregaaende — har kunnet holdes inden for den til dette Formaal til Raadighed værende Sum til Trods for meget væsentlige Udvidelser og Forbedringer af det oprindelige Projekt, som det ved Udvalgets Dispositioner er lykkedes at gennemføre, og hvorved der maa siges at være tilvejebragt et i bygningsteknisk Henseende fortrinligt Institut, har Udvalget for sit Vedkommende ikke haft noget Grundlag for en Henvendelse til Carlsbergfondet og Rask-Ørsted Fondet om Tilskud, men man kan paa den anden Side i fuld Forstaaelse med Bestyrelsesraadet medgive dettes Andragende Udvalgets anbefaling, idet der for Udvalget ikke er Tvivl om, at Institutbestyrerne ved den oprindelige Beregning af de til Inventar og Instrumentarium nødvendige Beløb dels har haft for ringe Margin for uforudsete Udgifter og Prisstigninger, dels ikke har taget Hensyn til en Række Udgiftsposter (særlig vedrørende de for Laboratorierne indrettede Fælleslokaler), der ikke direkte henhører til det til videnskabeligt eller undervisningsmæssigt Brug beregnede Instrumentarium, men som efter almindelig bygningsteknisk Opfattelse henregnes under Inventar, og at som Følge heraf en Supplering af det videnskabelige Instrumentarium — som nærmere angivet i Indstillingen — er nødvendig, for at

Arbejdet paa det tilvejebragte gunstige Grundlag kan føres frem paa fuldt tilfredsstillende Maade.

Under 20. December 1929 sendte Ministeriet Sagen til Konsistorium, idet Ministeriet udtalte at det vilde finde det rettest, at Henvendelsen til Carlsbergfondet og Rask-Ørsted Fondet skete fra Konsistorium, der i sin Tid havde ført Forhandlingerne med de to Fond og modtaget deres Tilsagn.

Efter at Konsistorium under 23. Januar 1930 overfor de to Fond havde anbefalet Institutbestyrernes ovennævnte Andragende, tilskrev Rask-Ørsted Fondet under 19. Maj 1930 Konsistorium saaledes:

Det meddeles herved Konsistorium, at Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse i sit Møde den 8. d. M. har bevilget et Beløb af 30 000 Kr. fordelt paa 3 Aar (1929-30—1931-32) med 10 000 Kr. i hvert Aar som Tilskud til Anskaffelse af Instrumenter til det fysiologiske Institut ved Københavns Universitet, hvorhos man meddeler, at Institutet vil kunne forvente i 1932—33 at modtage et yderligere Beløb i samme Øjemed paa 9041 Kr. 50 Øre.

Det bemærkes, at Bestyrelsen ikke betragter den nu givne Bevilling som en Opfyldelse af det i 1925 givne Tilsagn om Tilskud til Institutet, idet Forudsætningerne for Opfyldelsen af dette Tilsagn ikke er tilstede og man derfor betragter Tilsagnet som bortfaldet.

Endvidere tilskrev Carlsbergfondets Direktion under 2. Juni 1930 Konsistorium, at Fondet havde bevilget et Beløb af 30 041 Kr. 50 Øre til Anskaffelse af Inventar til Universitetets fysiologiske Instituter. (J. Nr. 296/24).

— Efter Indstilling af Institutbestyrerne af 25. Oktober 1929 bifaldt Konsistorium under 31. s. M., at den paa Finansloven for 1929—30 under Universitetets Udgiftspost c. 7. optagne Bevilling til Rengøring i de fem fysiologiske Instituter og Gadefejning ved samme paa 11 600 Kr. fordeltes paa samme Maade mellem de enkelte Instituter som for Finansaaret 1928—29 (jfr. Universitetets Aarbog for 1928—29, Side 184), samt at den paa Finansloven for 1929—30 under Universitetets Udgiftspost c. 8. optagne Bevilling til Elektricitet og Gas for Instituterne paa 6400 Kr. fordeltes saaledes mellem de enkelte Instituter. (J. Nr. 160 c/29):

Medicinsk-fysiologisk Institut	1460 Kr.
Zoofysiologisk Laboratorium	880 —
Gymnastikteoretisk Laboratorium	300 —
Biokemisk Institut	1000 —
Biofysisk Laboratorium	780 —
Fællesarealer	1980 —
	ialt . . . . 6400 Kr

Paa Tillægsbevillingsloven for 1929—30, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg B., Sp. 2231—32, blev Universitetets ovennævnte Udgiftspost c. 7. forhøjet med 2760 Kr. fra 11 600 Kr. til 14 360 Kr. af Hensyn til forøgede Udgifter vedrørende Institutets Fællesarealer; Forhøjelsen blev desuden optaget paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg B., Sp. 1275—76. (J. Nr. 281 c/28). Ved Skrivelse af 20. Maj 1930 bifaldt Ministeriet endvidere, at den paagældende Konto blev overskredet med 1430 Kr. mod regnskabsmæssig Forklaring af Hensyn til forøgede Udgifter.

Endelig meddelte Ministeriet under 26. August 1930 Tilladelse til, at den paagældende Konto paa forventet Tillægsbevilling for 1930—31 blev overskredet med 2020 Kr.

Ved Ministeriets ovennævnte Skrivelse af 20. Maj 1930 blev det bifaldet, at Universitetets Udgiftspost c. 8., Elektricitet og Gas ved de fem fysiologiske Instituter for Finansaaret 1929—30 blev overskredet med 260 Kr. mod regnskabsmæssig Forklaring af Hensyn til forøgede Udgifter til Elektricitet ved det biofysiske Laboratorium, og ved Ministeriets ovennævnte Skrivelse af 26. August 1930 blev Kontoen tilladt overskredet paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1930—31 med ialt 460 Kr.

Ved Skrivelse af 14. Maj 1930 bifaldt Konsistorium, at Beløbene paa de ovennævnte Konti for Finansaaret 1930—31 fordeltes mellem de fem Instituter som for Finansaaret 1929—30 (jfr. ovenfor), hvortil altsaa kom de ovennævnte ved Ministeriets Skrivelse af 26. August 1930 til Raadighed stillede Beløb paa forventet Tillægsbevilling. (J. Nr. 60/30).

— Under 21. Marts 1930 meddelte Konsistorium Mekaniker C. Løche Persson fast Ansættelse som Portner ved Institutet fra den 1. April 1930 at regne. (J. Nr. 160 a/29).

e. De lægevidenskabelige Instituter.

1. Det farmakologiske Institut.

I Henhold til et fra Laboratoriebetjenten ved Institutet H. F. V. Andersen fremkommet Andragende blev der i Januar 1930 installeret Varmtvandsforsyning i Køkkenet til den af ham beboede Tjenestebolig. (J. Nr. 241 b/29).

2. Det patologisk-anatomiske Institut.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1929—30, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg B., Sp. 2229—30, blev der under Universitetets Udgiftspost b. 9., Det patologisk-anatomiske Institut bevilget et Beløb af 2000 Kr. til Dækning af en for nævnte Finansaar stedfunden Overskridelse af Kontoen af Hensyn til forøgede Driftsudgifter ved Institutet. (J. Nr. 111 e/30).

Den 16. Januar 1930 afgik Laboratorietjent ved Institutet H. P. Pedersen ved Døden. I hans Sted ansatte Konsistorium under 7. Marts 1930 Holger Bruun Pedersen foreløbig paa Prøve i eet Aar fra den 1. Februar s. A. at regne. (J. Nr. 111 a/30).

3. Det retsmedicinske Institut.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1929—30, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg B., Sp. 2323—24 opførtes under Finanslovens § 26, Forbrug og Erhvervelse af Formue, et Beløb af 50 000 Kr. og paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg B., Sp. 1383—84 under samme Finanslovskonto et Beløb af 202 000 Kr. til en større Ombygning og Udvidelse af Institutet. Det nærmere herom samt om en Udvidelse af Institutets Personaleforhold og Omlægning af Arbejdet med Indførelse af nyt Gebyrsystem for Udførelsen af Institutets sociale (ikke-universitetsmæssige) Forretninger vil blive meddelt i Universitetets Aarbog for 1930—31.

Under 20. Februar 1930 meddelte Konsistorium Aron Kristensen fast Ansættelse som Laboratorietjent ved Institutet fra den 1. Marts 1930 at regne. (J. Nr. 95 c/28).

4. Det hygiejniske Institut.

I Løbet af Aaret er der for den ved afdøde Dr. med. V. Buddes Testamente af 4. Januar 1893 til Staten skænkede Kapital til Opførelse og Indretning af et hygiejnisk Laboratorium (jfr. Universitetets Aarbog for 1896—97, Side 406 ff) suppleret med en Bevilling paa 80 000 Kr., som blev givet paa Finansloven for 1929—30 under § 26, Forbrug og Erhvervelse af Formue m. m., jfr. Rigsdagstidende for 1928—29, Tillæg A., Sp. 2131—32, opført en ny Bygning for Institutet. Det nærmere herom samt om den dermed følgende Annuumsforhøjelse og Personaleudvidelse vil blive meddelt i Universitetets Aarbog for 1930—31.

Under 21. Juni 1930 meddelte Ministeriet Institutets ikke-videnskabelige Assistent, Frk. Agnes Elgstrøm, Tilladelse til at træde uden for Nummer uden Lønning i eet Aar fra den 1. Juli 1930 at regne. Samtidig bifaldt Ministeriet efter Indstilling af Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. L. S. Fridericia og Konsistorium, at eksamineret Husholdningslærerinde, Frk. Anna Margrethe With blev antaget som Vikar for Frk. Elgstrøm i det nævnte Tidsrum og at Vikarhonoraret fastsattes til 227 Kr. maanedlig, noget højere end efter Bestemmelserne i Tjenestemandslovens § 12, Stk. 6.

5. Det biokemiske Institut.

Fra 1. Februar 1930 blev der i Anledning af Institutets Overtagelse af det for de lægevidenskabelige Studerende obligatoriske Kursus i Titreranalyse ansat en ny honorarlønnet videnskabelig Assistent ved

Institutet, ligesom dettes Annum blev forhøjet; herom henvises til det nedenfor under det kemiske Laboratorium anførte (Side 135).

Under 21. Marts 1930 meddelte Konsistorium Mekaniker August Bilberg Jensen fast Ansættelse som Laboratoriebetjent ved Institutet fra den 1. April 1930 at regne. (J. Nr. 147b/29).

6. Det medicinsk-historiske Museum.

Efter at Apoteker C. Dannesboe Andersen paa Grund af, at han havde overtaget et Apotek i Provinsen, havde nedlagt sit Mandat som Medlem af Museets Bestyrelse, valgte Konsistorium under 15. April 1930 Apoteker ved Rigshospitalet, Lektor ved den pharmaceutiske Læreanstalt, Dr. phil. Svend Aage Schou til Medlem af Bestyrelsen. (J. Nr. 156/30).

Under 26. Marts 1930 beskikkede det lægevidenskabelige Fakultet Apoteker C. Dannesboe Andersen og Instrumentmager Louis Nýrop som Konsulenter for Museet. (J. Nr. 202/30).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1545—46, nedsattes Universitetets Udgiftspost b. 26., Det medicinsk-historisk Museum med 350 Kr. fra 3250 Kr. til 2900 Kr. Det paagældende Beløb af 350 Kr. var beregnet til manuel Assistance for Museet, men ved Nybesættelse af Pedelstillingen ved Kirurgisk Akademi blev det paagældende Arbejde paalagt den nyansatte Pedel som en Del af hans Embedsgerning. (J. Nr. 365/27).

7. Universitetets medicinske Læsestue.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1563—64, optoges under Universitetets Udgiftspost q. 1. et Beløb af 2000 Kr. som 2den Del af en 2-aarig Bevilling paa 2000 Kr. aarlig til Driften af Frokoststuen og Læsestuen paa Rigshospitalet for de lægevidenskabelige Studerende. (J. Nr. 255/28).

8. Universitetets Klinikker paa Rigshospitalet.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1535—36, optoges under Universitetets Udgiftspost a. 2. a. 2., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd ved Universitetet, et Beløb af 3600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til Honorering af en klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling for Nervesygdomme. Oprettelsen af denne Stilling skete i Tilslutning til Oprettelsen af det nye Docentur i Nervesygdomme ved Universitetet, jfr. Universitetets Aar bog for 1928—29, Side 70 ff. (J. Nr. 269/28).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1535—36, optoges under Universitetets Udgiftspost a. 2. a. 2., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd ved Universitetet et Beløb af

3600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til Honorering af en klinisk Assistent hos Professor, Dr. med. C. Sonne. (J. Nr. 410/28).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1535—36, optoges under Universitetets Udgiftspost a. 2. a. 2., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd ved Universitetet, et Beløb af 1800 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til Honorering af en ikke-videnskabelig uddannet Medhjælper ved Righospitalets kirurgiske Afdeling C. (J. Nr. 262/28).

9. Forskellige Sager.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1929—30, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 5617—18, optoges under Universitetets Udgiftspost i. 3., Hovedstandsættelser, et Beløb af 4150 Kr. til en Hovedstandsættelse af den Tjenestebolig paa Kirurgisk Akademi, som hidtil havde været beboet af Pedellen ved Akademiet, men som ved Skifte i Pedelstillingen (1. September 1929) blev overdraget Akademiets Portner. (J. Nr. 273/29).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1569—70, optoges under Universitetets Udgiftspost r. 2., Hovedstandsættelser, et Beløb af 5450 Kr. til Omdannelse af Haven i Kirurgisk Akademis Gaard til Gaardsplads med Cyklestativer og Indretning af en Badeanstalt ved Akademiet. (J. Nr. 136/29).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1569—70, optoges under Universitetets Udgiftspost r. 2., Hovedstandsættelser, et Beløb af 4160 Kr. til en Hovedstandsættelse af Kirurgisk Akademis Portnerbolig, som var blevet anvist den pr. 1. September 1929 nyansatte Pedel til Tjenestebolig. (J. Nr. 273/29).

Under 22. August 1929 ansatte Konsistorium Snedker Viggo Jeppe Holm som Pedel ved Kirurgisk Akademi foreløbig paa Prøve i eet Aar fra den 1. September 1929 at regne. (J. Nr. 148/29).

i. Det filologisk-historiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1543—44, forhøjedes Universitetets Udgiftspost b. 14., Det filologisk-historiske Laboratorium, med 250 Kr. fra 6200 Kr. til 6450 Kr., for at der derved kunde blive et Beløb af 400 Kr. til Raadighed for den ægyptologiske Bogsamling, som hidtil kun havde raadet over et Beløb af 150 Kr. af Laboratoriets Annum. (J. Nr. 165/29).

g. Det psykologiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1551—52, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 13., Det psykologiske Laboratorium, en overordentlig Bevilling paa 500 Kr. til Anskaffelse af et Vægskab til Laboratoriet. (J. Nr. 279/28).

h. Den botaniske Have.

Den 5. Oktober 1929 blev der afsløret en Buste af afdøde Professor W. Johannsen foran Botanisk Laboratorium. En særlig nedsat Komité havde indsamlet Midlerne til Bekostning af Busten, som var blevet udført af Billedhugger Rasmus Andersen. Professor, Dr. phil. P. Boysen Jensen holdt Afsløringstalen, hvorefter Universitetets Rektor, Professor, Dr. phil. J. Hjelmlev takkede og modtog Busten paa Universitetets Vegne. Professor ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Dr. phil. Ø. Winge mindedes Professor Johannsens mangeaarige Lærergerning ved Landbohøjskolen og nedlagde en Laurbærkrans, hvorefter Professor Johannsens Søn, Ingeniør Johannsen, takkede paa Familiens Vegne. (J. Nr. 261/29).

— Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1969—72, optoges under § 26., Forbrug og Erhvervelse af Formue m. m., et Beløb af 46 930 Kr. til en Omlægning og Udvidelse af Botanisk Haves Formeringshusanlæg med Anlæg af Varmebænke og Gødningsbænke. (J. Nr. 20j/25, 15b/27 og 15e/28).

— Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1549—50, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 1., Den botaniske Have, et overordentligt Beløb af 1500 Kr. til Køb af afdøde Professor W. Johannsens efterladte Samling af Særtryk vedrørende Arvelighedslære, Eugenik, Cytologi m. v. (J. Nr. 140/28).

— Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1541—42, forhøjedes Universitetets Udgiftspost b. 1., Den botaniske Have, med 1000 Kr. fra 95075 Kr. til 96075 Kr., for at Raadighedssummen for det botaniske Bibliotek kunde blive forhøjet fra 2270 Kr. til 3270 Kr. af Hensyn til de voksende Krav til Biblioteket som Landets Centralbibliotek for videnskabelig botanisk Litteratur. Det til Lønning af Havens Dagarbejdere bestemte Beløb blev samtidig forhøjet med 2000 Kr., som dog blev indvundet ved, at det til Brændsel bestemte Beløb blev nedsat med 2000 Kr. fra 20550 til 18550 Kr. (J. Nr. 15e/29).

— Under Direktøren for Botanisk Have, Professor, Dr. phil. C. Hansen Ostenfelds Bortrejse til Udlandet i Tiden 5. Juli til henimod Slutningen af August 1930 overdrog Konsistorium under 3. Juli 1930 Botanisk Gartner Axel Lange at varetage Direktørforretningerne ved Haven i det nævnte Tidsrum. (J. Nr. 1/30).

— Efter at der var meddelt Konservatrice ved Botanisk Have Frk. Hilda C. J. Friederichsen Afsked fra hendes Stilling fra den 31. Oktober 1926 at regne (jfr. Universitetets Aarvog for 1926—27, Side 134) indstillede Direktøren for Haven Professor, Dr. phil. C. Hansen Ostenfeld og Konsistorium under 26. Oktober og 10. November 1926, at den paa-gældende Stilling, som var lønnet med et paa den daværende Tjeneste-

mandslovs § 948 opført Honorar med Dyrtidstillæg efter Lovens § 93, blev omdannet til en Tjenestemandstilling med samme Lønning som for Konservatorerne ved Zoologisk Museum og medicofysisk Laboratorium, nemlig 2220 Kr. aarlig, stigende hvert 3die Aar med 300 Kr. indtil 3420 Kr. aarlig (ovennævnte Lovs § 948), hvorved foruden det ovennævnte Konservatorhonorar ved Botanisk Have et paa Universitetets Udgiftspost a. 3., Medhjælpssummer, opført Beløb af 1800 Kr. til Medhjælp ved Konserveringsarbejder ved botanisk Museum kunde inddrages. Professor Hansen Ostenfeld og Konsistorium henviste til, at det ved Indførelse af den sidstnævnte Bevilling (paa Finansloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1681—82) var stærkt fremme, at søge Konservatorstillingen ved Botanisk Have ligestillet med Konservatorstillingerne ved Zoologisk Museum, men at man af personlige Grunde ansaa det for bedst at vente til Stillingen blev ledig. Konsistorium havde samtidig efter Forslag af Professor Hansen Ostenfeld indstillet, at Konservatorstillingen efter Frk. Friederichsens Afgang blev opslaaet ledig, men Ministeriet meddelte under 27. November 1926, at man vilde overveje, om det var muligt at faa Konservatorstillingen oprettet paa Normeringsloven, og at man, indtil dette Spørgsmaal var afgjort, ikke kunde opslaa den ledige Stilling, saaledes at der maatte træffes en midlertidig Ordning indtil Udgangen af Finansaaret 1926—27. Ved Ministeriets Resolution af 16. December 1926 blev det efter Indstilling af Professor Hansen Ostenfeld og Konsistorium bifaldet, at det Konservatorstillingen tillagte Honorar fra 1. November 1926 til 31. Marts 1927 blev anvendt til Antagelse af midlertidig Medhjælp til Konserveringsarbejdet.

En Stilling som Konservator blev imidlertid ikke oprettet paa Normeringsloven for 1927—28 og den ovennævnte midlertidige Ordning blev i Henhold til Ministeriets Resolution af 10. Juni 1927 fortsat indtil videre. Ved Tjenestemandsloven af 27. Juni 1927 blev det paagældende Honorar udtaget af Loven og overført til Finansloven under Universitetets Udgiftspost a. 2. c., hvor det blev opført med 1320 Kr. + midlertidigt Tillæg (jfr. Universitetets Aarbog for 1926—27, Side 134) og efter Indstilling af Professor Hansen Ostenfeld ansatte Konsistorium under 14. November 1927 K. Wiinstedt som Konservator ved Museet fra den 1. Juli 1927 at regne med det for Stillingen fastsatte ovennævnte Honorar. Konsistorium stillede paany Forslag om Oprettelse af en Tjenestemandstilling til Normeringsloven for 1928—29 og 1929—30, men Stillingen blev ikke oprettet. Under 20. Februar 1929 indstillede Professor Hansen Ostenfeld, at der blev truffet følgende midlertidige Ordning, saalænge den nuværende Konservator K. Wiinstedt var Indehaver af Stillingen, nemlig at Konservatorhonoraret paa Finansloven for 1929—30 blev forhøjet fra 1320 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til 3600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg, og at samtidig det ovenomtalte Medhjælpsbeløb til Konserveringsarbejder ved botanisk Museum, oprindelig

1800 Kr., senere ved Reduktioner paa de aarlige Finanslove nedbragt til 1463 Kr., blev inddraget. Sagen blev under 22. Februar 1929 indsendt til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning, men blev ikke gennemført paa Finansloven for 1929—30; Konsistorium gentog da ved Indstilling af 22. Juni 1929 Forslaget til Finansloven for 1930—31 og Ordningen blev derefter gennemført, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1533—38. (J. Nr. 15c/26 og 15c/29).

— Under 6. og 10. Marts 1930 ansatte Konsistorium Havebrugskandidaterne Harry A. Hansen og Johannes Knudsen som honorarlønnede Gartnermedhjælpere ved Haven paa 1 Aar fra den 1. April 1930 at regne. (J. Nr. 15c/30).

Opsynsbetjent ved Haven Max Strandbæk afgik ved Døden den 26. December 1929. I hans Sted ansatte Konsistorium under 10. Januar 1930 fast Havearbejder ved Haven Andreas Lamberth fra den 1. Januar 1930 at regne. I den derved ledigblevne Stilling som fast Havearbejder ansatte Konsistorium under 27. Januar 1930 Folke Wad Tjellesen fra den 1. Januar 1930 at regne. (J. Nr. 15a/30).

i. Det plantefysiologiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1549—50, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 1., Den botaniske Have, til det plantefysiologiske Laboratorium en overordentlig Bevilling paa ialt 4269 Kr., hvoraf 3105 Kr. til Indretning af et Termostatværelse og 1164 Kr. til Anskaffelse af Trævaske og Laboratorieborde. (J. Nr. 135/28).

k. Det zoologiske Museum.

Ved Gavebrev af 16. September 1929 skænkede Partikulier Hans Pedersen Museet en meget stor og udmærket Fuglesamling. (J. Nr. 12j/29).

— Fra Kommunelærer E. Nielsen modtog Museet en Samling af danske Edderkopper, bestaaende af over 700 Tuber og indeholdende adskillige for Museet nye Arter. (J. Nr. 12l/29).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1549—50, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 3., Det Zoologiske Museum, en Bevilling paa 2000 Kr., som 3die Del af en fire-aarig Bevilling til Anskaffelse af nye Skabe og Forandring af ældre til Afhjælpning af Pladsmangel i Museets 3die Afdeling. (J. Nr. 12c/26).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1549—50, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 2., Det zoologiske Museum, et overordentligt Beløb af 1200 Kr., nemlig 1070 Kr. som 2den Del af en to-aarig Bevilling paa ialt 2170 Kr. til Anskaffelse af nye Skabe m. v. til Værelserne Nr. 3 og 4 i Museets 2den Afdeling og

130 Kr. til Støbning af en Beholder til Opbevaring af en Kæmpeblæksprutte. (J. Nr. 12c/27).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg B., Sp. 1273—74, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 2., Det zoologiske Museum, en overordentlig Bevilling paa 2000 Kr. til Anskaffelse af Glas; Bevillingen var nødvendiggjort ved det store Materiale, særlig af Havdyr, som var tilgaaet Museet ved nogle store nylig afsluttede Ekspeditions- og Forskningsrejser. (J. Nr. 12k/29).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1549—50, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 2., Det zoologiske Museum, en overordentlig Bevilling paa 976 Kr. til Nyanskaffelser og Reparationer af Museets Gardiner. (J. Nr. 12e/29).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1567—68, optoges under Universitetets Udgiftspost r. 2., Hovedistandsættelser, et Beløb af 3631 Kr. til Reparation og Fornyelse af Vinduer og Døre i Museet. (J. Nr. 12g/29).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1567—68, optoges under Universitetets Udgiftspost r. 2., Hovedistandsættelser, et Beløb af 1310 Kr. til en Hovedistandsættelse af Glastaget over Hallen i Museet. (J. Nr. 12h/29).

Til en Mindesten for afdøde Professor O. Olufsen, fra hvis Ekspeditioner Museet havde modtaget forskelligt værdifuldt Materiale, bidrog Museet med et Beløb af 100 Kr., som blev stillet til Raadighed af Universitetets Udgiftspost m. 1. b., Til andre overordentlige Udgifter for Finansaaret 1930—31. (J. Nr. 12e/30).

l. Zoologisk Studiesamling og Laboratorium.

Under 29. August 1930 meddelte Konsistorium konstitueret Laboratorietjent H. Frederiksen fast Ansættelse som Laboratorietjent ved Zoologisk Studiesamling og Laboratorium fra den 1. Maj 1930 at regne. (J. Nr. 12b/29).

m. Det mineralogisk-geognostiske Museum.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1535—36, fornyedes den paa Finansloven for 1928—29 givne 2-aarige Bevilling paa 2400 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til midlertidig Medhjælp ved Museets palæontologiske Samlinger for en ny 2-aarig Periode, idet Bevillingen samtidig overførtes til Universitetets Udgiftspost a. 2. a. 2., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd ved Universitetet. (J. Nr. 13d/29).

Fra 1. April 1930 overdroges Arbejdet vedrørende Bearbejdelsen af Museets danske og grønlandske Planteforsteninger, hvortil der paa Finansloven var optaget en overordentlig Bevilling (jfr. Universitetets Aarbog for 1926—27, Side 136) og som hidtil havde været besørget af

Professor, cand. pharm. og mag. scient. Fr. Mathiesen, til Dr. phil. N. Hartz. (J. Nr. 13f/30).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1535—36, forhøjedes den under Universitetets Udgiftspost a. 3., Medhjælpssummer, bevilgede Medhjælpssum for Museet fra 377 Kr. til 1200 Kr. Ved Meddelelsen om, at den paagældende Forhøjelse af Medhjælpssummen vilde blive optaget paa Budgettet, tilføjede Ministeriet, at Medhjælpssummen var beregnet paa Antagelse af løs Medhjælp i de paakommende Tilfælde og ikke burde beslaglægges ved fast Engagement. (Jr. Nr. 13e/28).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1549—50, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 4., Det mineralogisk-geognostiske Museum, en overordentlig Bevilling paa 1300 Kr. som 2den Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 2600 Kr. til Anskaffelse af et Magasinskab. (J. Nr. 13b/28).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1567—68, optoges under Universitetets Udgiftspost r. 2., Hovedstandsættelser, et Beløb af 5700 Kr. til Udvidelse af Museets Bibliotek. (J. Nr. 13e/28).

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1549—52, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 4., Det mineralogisk-geognostiske Museum, en overordentlig Bevilling paa 6988 Kr. som 1ste Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 13 975 Kr. til Ombygning af Museets Udstillingsmontrer. (J. Nr. 13e/29).

n. Det kemiske Laboratorium.

1. Forskellige Foranstaltninger til Afhjælpning af Pladsmanglen paa Laboratoriet og til Forbedring af Undervisningen.

Under 17. December 1928 tilskrev Konsistorium Ministeriet saaledes:

Bestyreren af Universitetets kemiske Laboratorium Professor, Dr. phil. Einar Biilmann har til Konsistorium indberettet, at Tilgangen af Studerende, der efter Universitetets og Den polytekniske Læreanstalts Studieplaner skal undervises paa Universitetets kemiske Laboratorium, er vokset saa stærkt, at det langt overskrider de Rammer, som er givne af Pladsforholdene, den disponible Assistance til Undervisningen og de til Raadighed værende Pengemidler.

Laboratoriet aabnedes i Efteraaret 1892 og er indrettet efter Planer af dets daværende Bestyrer, Professor Julius Thomsen. En Overgang benyttedes et enkelt af dets Lokaler til medicofysiske Øvelser; men paa Grund af Forestillinger fra Professor Julius Thomsen og senere fra Professor Emil Petersen samt fra den daværende Leder af de medicofysiske Øvelser, Professor Martin Knudsen (se Universitetets Aar-bog 1904—07, S. 791), flyttedes de medicofysiske Øvelser i 1907 fra

Laboratoriet til Den polytekniske Lærestanstalt, baade for at skaffe bedre Plads paa Laboratoriet til de kemiske Øvelser og for at skaffe bedre Forhold for de medicofysiske Øvelser.

Efter at Professor Biilmann i 1907 var udnævnt til Professor i Kemi med den Opgave særlig at varetage Undervisningen i organisk Kemi saavel ved Universitetet som for Fabrikingeniører (se Universitetets Aarbog 1907—10, S. 558), blev den samlede praktiske Undervisning i organisk Kemi henflyttet fra Lærestanstalten til Universitetslaboratoriet, som desuden vedblivende har udøvet hele den elementære Undervisning, der tidligere var Laboratoriets *eneste* Undervisningsomraade. Den tilkomne videregaaende Undervisning i organisk Kemi beslaglægger noget mere Plads, end der i sin Tid var afgivet til de medicofysiske Øvelser, saa at Laboratoriet ikke har opnaaet den af dets tidligere Bestyrere som omtalt ønskede Pladsforøgelse til Laboratoriets oprindelige, rent elementære Undervisning. Den fornødne Plads er tilvejebragt væsentlig ved intensivere Benyttelse af Lokalerne, hvilket bl. a. er muliggjort ved, at de fleste af Arbejdsskabene i Lokalerne for elementære Øvelser er delt i to mindre Skabe.

Da de medicofysiske Øvelser som nævnt optog omtrent — omend ikke fuldtud — samme Plads som de videregaaende Øvelser i organisk Kemi nu beslaglægger, skal man i det følgende helt se bort fra disse to Anvendelser af Laboratoriet og udelukkende holde sig til de elementære Øvelser. Disse er alene bestemte for Universitetets Studerende.

Deltagelsen i Laboratoriets elementære Øvelser fra dets Aabning til Professor Biilmanns Tiltrædelse i Efteraaret 1907 er anført i nedenstaaende Tabel, der angiver Antal af Studenter og Øvelsesdage à 3 Timer ugentlig.

	Deltagere	Dage		Deltagere	Dage
1892 II	151	355	1900 I	125	282
1893 I	175	421	1900 II	147	306
1893 II	152	360	1901 I	140	300
1894 I	167	378	1901 II	161	338
1894 II	152	338	1902 I	174	351
1895 I	173	375	1902 II	158	309
1895 II	167	369	1903 I	146	273
1896 I	156	365	1903 II	90	189
1896 II	171	395	1904 I	146	241
1897 I	151	343	1904 II	95	237
1897 II	176	395	1905 I	128	219
1898 I	167	363	1905 II	104	242
1898 II	161	362	1906 I	197	320
1899 I	129	280	1906 II	159	337
1899 II	155	330	1907 I	185	291

Man ser, at Deltager- og Arbejdsdagstallene har svinget i denne Periode. Maksimum var i 1893 med 421 Arbejdsdage, men i dette Se-

mester deltog 21 Farmaceuter i Undervisningen, og der var endnu ikke afgivet Lokale til medicofysiske Øvelser. Ses bort fra dette særlige Semester er Maksimum 395 Arbejdsdage i 1896 II og 1897 II, og Minimum er 189 Arbejdsdage i 1903 II.

I de første Aar efter Professor Biilmanns Overtagelse af Ledelsen af Laboratoriet var Frekvensen af lignende Omfang som tidligere, med Undtagelse af 1908 II, hvor en Omordning af visse Eksamensforhold medførte en Stigning til 468 Arbejdsdage, i hvilken Anledning Laboratoriet fik et ekstraordinært Tilskud for at komme igennem den ekstraordinære Situation.

Imidlertid begyndte Besøget paa Laboratoriet snart at stige, og i 1924 og 1925 var man naaet til saa høje Tal, at Professor Biilmann gennem det lægevidenskabelige Fakultet udvirkede Tilladelse til, at de Studerende gik op til Prøve i kvalitativ Analyse umiddelbart efter at have gennemgaaet Kursus heri, hvorved man vilde undgaa en Del Deltagere, som vel havde gennemgaaet de analytiske Øvelser, men af Hensyn til den senere praktiske Prøve ønskede at holde deres analytiske Færdighed vedlige. Denne Ordning virkede første Gang i 1925 II for Studenterne fra 1925. Men skønt man i 1925 I havde haft 73 repeterende Studenter, medens man i Foraarssemestrene 1926, 1927 og 1928 kun havde henholdsvis 20, 13 og 17 Studenter til Repetition, ophævedes den opnaaede Fordel næsten straks af den forøgede Tilgang af Studenter, saa at man trods den trufne Foranstaltning i den følgende Tid snart fik endog endnu højere Antal Arbejdsdage end før denne Ordning's Indførelse.

I nedenstaaende Tabel er angivet Antallet af Arbejdsdage i de enkelte Semestre 1919 I til 1928 II. Da samtlige Studenter af en Aargang i Hovedsagen gennemgaaer samtlige Øvelser i et Efteraarssemester og det paafølgende Foraarssemester (Studenter, der ikke har to fulde Semestres Øvelser samt Deltagere i Undervisningsforsøg fordeles paa bedste Maade paa de to Semestre), er tillige angivet Summen af Arbejdsdage i sammenhørende Efteraars- og Foraarssemestre.

	Deltagere	Dage		Deltagere	Dage	ialt	Deltagere	Dage
			1919 I	425		»		
1919 II	241	420	1920 I	179	407	»	420	827
1920 II	245	411	1921 I	190	397	»	435	808
1921 II	227	425	1922 I	189	420	»	416	845
1922 II	231	427	1923 I	195	467	»	426	894
1923 II	204	464	1924 I	217	479	»	421	943
1924 II	272	526	1925 I	236	543	»	508	1069
1925 II	289	498	1926 I	240	457	»	529	955
1926 II	265	521	1927 I	231	504	»	496	1025
1927 II	329	589	1928 I	272	519	»	601	1108
1928 II	372	660						

Tallet for 1928 II viser Resultatet af Indtegningen den 1. November, medens de for de andre Semestre angiver Resultaterne ved Semestrets Slutning. Hermed forholder det sig saaledes, at i Løbet af September—Oktober 1928 har 21 Deltagere meldt sig fra Øvelserne (skiftet Studium), og samtidig er der efterhaanden skaffet Plads til 23 Studenter, der ikke var indtegnet 1. September. Der er altid blandt de nye Studenter en Del, som — ukendte med Forholdene eller hæmmede af økonomiske Omstændigheder — ikke indmeldes paa Semestrets første Dag.

Den paaviste store Tilstrømning til Laboratoriet overgaar i meget høj Grad, hvad der er forudset ved Fastsættelsen af Laboratoriets Virkemidler. Og da der ingen Regler findes, hvorefter Bestyreren kan nægte Adgang til Laboratoriets Øvelser for de Studenter, der er indtegnet til forskellige Studieretninger, der kræver disse Øvelser, har Professor Biilmann i dette Semester (1928 II) rent administrativt maattet træffe Foranstaltninger, som kun undtagelsesvis bør anvendes, men som var uundgaaelige, for at kunne modtage alle de indtegnede Studenter og komme hurtig igang uden Tidsspilde, som jo yderligere vilde have forværret Situationen.

Af de indtegnede Studenter var der 50, som tidligere havde deltaget i Øvelserne, og som skulde op til praktisk Prøve i December. Disse Studenter ønskede med god Føje dels at supplere deres Uddannelse og opnaa større Sikkerhed i Arbejdet, dels at genopfriske Laboratoriearbejdet af Hensyn til den forestaaende praktiske Prøve. Det drejer sig navnlig om lægevidenskabelige Studerende, der har praktisk Prøve i Kemi med Minimumskarakter, og for hvem det derfor er af afgørende Vigtighed at være tilstrækkelig dygtige i Analysen. Disse Studenter blev henvist til at faa nogle enkelte 8 Timers Øvelsesdage i December Maaned. Men for at skaffe Plads til disse Øvelsesdage maatte man indskrænke det obligatoriske Kursus i Titreranalyse fra 14×3 Timer til 12×3 Timer for de Hold, der i Efteraarshalvaaret gennemgaar disse Øvelser. Professor Biilmann anser aldeles ikke de trufne Foranstaltninger for at være gode. Men det var saa vidt ses kunde, den eneste Maade, hvorpaa man kunde komme gennem Semestret med alle Studenterne.

Det vil af det anførte fremgaa, at der til Laboratoriet stilles Fordringer, der gaar ud over dets Ydeevne. Der kan ikke blot ikke tages flere Studenter, end der er nu, men Undervisningen af saa mange Studenter kan overhovedet ikke gennemføres undtagen i et enkelt Semester. Assistenterne har denne Gang som tidligere i vanskelige Situationer taget Undervisningen op med en Energi, som alene har gjort det muligt at komme igennem Halvaaret. Men de vil ikke kunne holde til igennem flere Semestre at arbejde med saa overfyldte Hold af Begyndere, der hver for sig skal have Vejledning, hvis de skal naa igennem de forskellige Øvelser og paa tilbørlig Maade forberedes til den praktiske Prøve.

Hertil kommer, at hvis Holdene ikke forceres igennem paa den planmæssige, knapt tilmaalte Tid, forværres Forholdene yderligere i det efterfølgende Semester. Endelig besværliggøres Arbejdet med de store Hold ved, at Lokalerne slet ikke har Plads til saa mange Studenter, som nu samtidig arbejder i dem, og Ventilatorerne kan ikke sættes op til at yde den fornødne Luftfornyelse. For Studenter, der kun udsættes for den heraf følgende Plage i nogle ugentlige Timer i et Semester, har dette maaske mindre at sige, men for Assistenterne, som underviser i disse Rum med Hold efter Hold, Semester efter Semester, bliver Tilstanden utaalelig.

Man kan uden Overdrivelse sige, at der hersker en alvorlig Nøds-tilstand paa Laboratoriet, udelukkende foranlediget ved, at Tilstrømningen af Studenter, der har Krav paa den efter Universitetets Eksamenbestemmelser planmæssige Undervisning i Laboratoriet, langt overgaar det Maal, som Laboratoriets Dimensioner svarer til. Derimod skyldes Vanskelighederne i ingen Henseender Mangler ved Laboratoriets Indretning. Skønt Laboratoriet blev taget i Brug for 36 Aar siden, er det, med de tekniske Forbedringer, der i Aarenes Løb er indført, et fuldt moderne Laboratorium og udmærket egnet til den Anvendelse, der gøres af det.

Professor Biilmann har ikke ment i Tilslutning til den ovenstaaende Indberetning at kunne stille noget bestemt Forslag til Afhjælpning af den Misère, hvori Undervisningen paa Laboratoriet befinder sig, dels fordi man ikke nu kan vide, om der muligvis kan komme en væsentlig Nedgang i de Studerendes Antal, dels fordi der kan tænkes forskellige Maader, hvorpaa der kan skaffes Plads til de Studerende, og disse Muligheder, da Sagen angaar Undervisningen af Studerende baade fra det matematisk-naturvidenskabelige og det lægevidenskabelige Fakultet, bedst vil kunne undersøges i et Udvalg med Repræsentanter fra begge disse to Fakulteter.

Efter Professor Biilmanns Forslag har Konsistorium nedsat et Udvalg til Sagens Behandling, men da Resultatet af dette Udvalgs Overvejelser næppe kan ventes at faa Indflydelse paa Forholdene i dette og næste Semester, har det været nødvendigt for disse Semestre at træffe de ovenfor nævnte ekstraordinære Foranstaltninger, til hvis Gennemførelse der vil kræves et ekstraordinært Tilskud paa indtil 3000 Kr., dels 1800 Kr. til Driften (Kemikalier o. l. samt Rengøring), dels 1200 Kr. til Antagelse af Ekstrahjælp ved Undervisningen i Maanederne Februar—Maj 1929.

Professor Biilmanns Ansøgning om disse Bevillinger er varmt anbefalet af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet ligesom ogsaa Konsistorium i Overensstemmelse med en af dets staaende Forretningsudvalg afgiven Indstilling kan give den sin Tilslutning. Idet man vedlægger en fra Universitetets Kvæstor indhentet Erklæring af 10. ds. skal man derfor tillade sig at indstille, dels at der paa Forslaget til

Tillægsbevillingsloven for indeværende Finansaar under Universitetets Udgiftspost b. 5., Universitetets kemiske Laboratorium, søges overordentlig bevilget 1950 Kr., nemlig 1350 Kr. som overordentligt Tilskud til Laboratoriets Drift og 600 Kr. til Ekstrahjælp ved Undervisningen, dels at der ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1929—30 under samme Konto søges overordentlig bevilget 1050 Kr., nemlig 450 Kr. som overordentligt Tilskud til Laboratoriets Drift og 600 Kr. til Ekstrahjælp ved Undervisningen.

Herefter blev de ovenansøgte Bevillinger stillet til Raadighed som indstillet af Konsistorium, jfr. Rigsdagstidende for 1928—29, Tillæg B., Sp. 1547—48 og 2687—90; Beløbet til Ekstrahjælp ved Undervisningen for Maanederne Februar og Marts blev dog ikke benyttet, da man først paa et for sent Tidspunkt fik Meddelelse om Bevillingen.

Det af Konsistorium nedsatte Udvalg kom til at bestaa af Rektor, Professor, Dr. phil. J. Hjelmlev, Administrator, Professor, Dr. jur. H. Munch-Petersen, Dekanus for det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, Professor, Dr. phil. H. M. Hansen, Dekanus for det lægevidenskabelige Fakultet, Professor, Dr. med. C. Lundsgaard, og Kemisk Laboratoriums Bestyrer, Professor, Dr. phil. Einar Biilmann.

Under 15. Januar 1929 fremsendte det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet følgende Skrivelse af 11. s. M. fra Professor Biilmann:

I Tilslutning til min tidligere indsendte Skrivelse om Pladsforholdene paa Universitetets kemiske Laboratorium skal jeg tillade mig at fremkomme med et Forslag til midlertidig Ordning af Forholdene.

Mit Forslag gaar ud paa, at Øvelserne i Titreranalyse *midlertidig* henlægges til det af Professor Ege ledede Laboratorium, og at der ansættes en Lektor i Kemi ved Universitetets kemiske Laboratorium med Undervisningen til Lærerprøven som Hovedopgave.

Hvis Øvelserne i Titreranalyse henlægges til Professor Ege, vil et Lokale blive til Disposition for Øvelserne til kvalitativ uorganisk Analyse, og denne Del af Undervisningen vil da kunne gennemføres paa forsvarlig Maade, hvis Antallet af de deltagende Studerende ikke atter stiger væsentlig. Undervisningen i Almen Kemi vil maaske ikke kunne gennemføres forsvarligt i det dertil indrettede Lokale, men der vil være Mulighed for at afhjælpe Pladsmanglen her ved ekstraordære Øvelser udenfor den almindelige Undervisningstid.

Til Gennemførelse af disse Foranstaltninger vil kræves, at Professor Ege faar en Assistent mere end nu. Denne Assistent vil normalt faa Undervisning 6 Dage ugentlig i begge Halvaar, altsaa fuld Tjeneste.

Hele det for Øvelserne nødvendige Apparatur, herunder Buretteer, 6 analytiske Vægte med Lodder og 4 Orsat-Apparater til Luftanalyse, kan afgives af Universitetets kemiske Laboratorium, saa at Overflytningen ingen særlige Udgifter medfører til Anskaffelser af denne Art.

Derimod maa der regnes med, at Professor Ege vil behøve et Til-

skud til Driften. Jeg har forhandlet med Professor Ege herom og mener, at et Tilskud paa 1000 Kr. aarlig i Forbindelse med Indtægten for Adgangskortene vil dække Merudgifterne.

Universitetets kemiske Laboratorium aflastes kun med Hensyn til Plads, men ikke med Hensyn til samlet Undervisningstid ved Flytningen af Titreranalyseundervisningen. Det ledigblevne Lokale beslaglægges i samme Omfang af Øvelserne i kvalitativ Analyse som før Flytningen af Øvelser i Titreranalyse.

Medens jeg mener at kunne afholde de forudsete ekstraordinære Øvelser i Almen Kemi med det forhaandenværende Personale, vil Undervisningen til Lærerprøven kræve særlige Foranstaltninger. Jeg tillader mig at foreslaa, at der til Varetagelsen af denne Undervisnings teoretiske og praktiske Side oprettes et Lektorat ved Universitetets kemiske Laboratorium, saaledes at denne Stilling kan forbindes med Stillingen som Assistent. Undervisningen til Lærerprøven bør gøres til Genstand for særlig Pleje og Udvikling ved at lægges i Hænderne paa en særlig Lærer, som ogsaa bør eksaminere ved Lærerprøven, da Eksaminationen bør slutte sig tæt til det ved de praktiske Øvelser gennemgaaede Pensum. Da Undervisningen omfatter 6 Timer praktiske Øvelser og 1 Time Teori i et Semester, og da de paa Grund af Antallet af Studerende og den nødvendige Begrænsning af Holdenes Størrelse ved disse Øvelser maa holdes 2 Gange om Aaret, vil Lektoren faa et betydeligt Arbejde.

Naar jeg ikke foreslaar Ansættelsen af en ny Assistent til denne Undervisning, skyldes det dels Undervisningens Art og den Selvstændighed, som Læreren gerne skulde have, dels den Omstændighed, at der ikke paa Laboratoriet er Plads til flere Assisterter. Heller ikke kan jeg foreslaa at tage en Person udenfor Laboratoriet til Arbejdet, da man for at finde en kvalificeret Kemiker saa maatte henvende sig til en Assistent ved et af de andre Laboratorier, hvilket vilde være unaturligt, naar der findes kvalificerede Personer ved Laboratoriet, og desuden meget uhensigtsmæssigt, da Øvelserne ikke udføres med et fast Apparat, men med Laboratoriets almindelige Forraad af Apparater, Stoffer o. s. v. Selvfølgelig skulde Assistenten ikke fritages for sin nuværende Tjeneste ved Undervisningen for at passe Lektoratets Pligter, og han skulde være pligtig til at afholde de fornødne Øvelser paa de Tider — eventuelt i Aftentimer —, hvor der kan afses Plads dertil af Hensyn til de andre Øvelser. Honoraret for Lektoratet kan formentlig passende ansættes til 2400 Kr. plus de gældende Tillæg. Det bemærkes, at den Assistent, der skulde overtage Lektoratet, ikke tillige vilde kunne afse Tid til at overtage noget af de særskilt honorerede Eksaminatorier, og at vedkommende saaledes paa dette Punkt faar en mindre Indtægt end nu.

Til Dækning af Merudgifterne ved Driften i Efteraaret 1928 og Foraaet 1929 har jeg i min Skrivelse af 5. November 1928 søgt om et eks-

traordinært Tilskud paa 1800 Kr. Mit ovenstaaende Forslag gaar ud paa, at Professor Ege faar 1000 Kr. til Disposition for at overtage Øvelserne i Titreranalyse. Jeg tillader mig da at foreslaa, at Universitetets kemiske Laboratoriums Annuum forhøjes med 1800 Kr. ÷ 1000 Kr., d. v. s. 800 Kr.

Jeg mener, at den her foreslaaede Ordning er den bedste og mindst bekostelige, der kan gennemføres med de nugældende Pladsforhold.

Ved Fremsendelsen af denne Skrivelse bemærkede det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet følgende:

Skønt man maa nære nogen Betænkelighed ved, at en Del af Undervisningen i Kemi for lægevidenskabelige Studerende og Studerende til Fakultetets Skoleembedseksaminer, hvilken Undervisning hidtil har udgjort en Enhed, henlægges under et andet Fakultet, maa man dog meget anbefale, at den øjeblikkelige Nødstilstand søges afhjulpet paa den foreslaaede Maade, idet man betoner, at der kun er Tale om en midlertidig Foranstaltning. Endvidere maa man varmt anbefale den foreslaaede Forhøjelse af det kemiske Laboratoriums Annuum. Endelig foreslaar man, at der søges bevilget et Honorar af 1200 Kr. til Lønning af Assistance ved Undervisningen og Eksamen i Kemi til Lærerprøven med Tilladelse til at udbetale dette Honorar til Tjenestemænd ved Laboratoriet, idet man endnu ikke har kunnet tage endelig Stilling til Forslaget om Ansættelse af en Lektor.

I en Skrivelse af 2. Marts 1929 meddelte det lægevidenskabelige Fakultet, at Bestyreren af Universitetets biokemiske Institut, Professor, Dr. phil. Richard Ege havde erklæret sig villig til at overtage Kursuset i Titreranalyse for de lægevidenskabelige og matematisk-naturvidenskabelige Studerende paa de i Professor Biilmanns ovennævnte Skrivelse af 11. Januar 1929 nævnte Vilkaar og tilføjede, at Fakultetet intet havde at erindre mod den paagældende Ordning.

Under 22. Juni 1929 blev Sagen indsendt til Ministeriet, idet Konsistorium stillede Forslag om Optagelsen af følgende Bevillinger paa Finanslovforslaget for 1930—31:

1) Under Universitetets Udgiftspost a. 2. a., Honorarer til Tjenestemænd, et Beløb af 1200 Kr. + midlertidigt Tillæg til Honorering af Assistance ved Undervisningen og Eksamen i Kemi til Lærerprøven.

2) Under Universitetets Udgiftspost a. 2. b., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd, et midlertidigt Beløb af 3600 Kr. + midlertidigt Tillæg til Honorering af en foreløbig ansat ny Assistent ved biokemisk Institut for Ledelsen af det obligatoriske Kursus i Titreranalyse.

3) Under Universitetets Udgiftspost b. 5., Det kemiske Laboratorium, et Beløb af 800 Kr. til Forhøjelse af Laboratoriets Annuum fra 23 540 Kr. til 24 340 Kr.

4) Under Universitetets Udgiftspost b. 33., Det biokemiske Institut,

et midlertidigt Beløb af 1000 Kr. til Bestridelse af Udgifterne ved Undervisningen i Titreranalyse.

Forsaavidt angik de ovenfor under 2—4 nævnte Bevillinger stillede Konsistorium tillige Forslag om, at de med et forholdsmæssigt Beløb stillede til Raadighed ogsaa paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1929—30, saaledes at Overførelsen af Kursuset i Titreranalyse kunde gennemføres allerede fra 1. September 1929.

Herefter blev de ovenansøgte Bevillinger stillet til Raadighed paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1533—34, 1535—36, 1541—44 og 1547—48. Forsaavidt angaar de til Tillægsbevillingsloven ansøgte Beløb meddelte Ministeriet under 6. September 1929, at man, naar Rigsdagen traadte sammen, vilde søge Folketingets Finansudvalgs Tilslutning til Bevillingerne. Under 28. Januar 1930 meddelte Ministeriet, at de ovennævnte Bevillinger var stillet til Raadighed paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1929—30 med følgende Beløb: 2205 Kr. til Honorering af en videnskabelig Assistent ved Biokemisk Institut til Afholdelse af det obligatoriske Kursus i Titreranalyse, 350 Kr. som Forhøjelse af Kemisk Laboratoriums Annuum og 750 Kr. som Forhøjelse af Biokemisk Instituts Annuum. Da man imidlertid først efter Meddelelsen om disse Bevillinger havde kunnet overflytte Kursuset i Titreranalyse til Biokemisk Institut, hvilket skete pr. 1. Februar 1930, blev der af de ovennævnte Bevillinger kun Brug for 630 Kr. til Lønning af en Assistent i Maanederne Februar og Marts 1930, medens de øvrige Beløb fordeltes med 850 Kr. til Kemisk Laboratorium og 250 Kr. til Biokemisk Institut, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg B., Sp. 2219—22.

Om Ansættelse i den nye Stilling som assisterende Lærer ved Undervisningen og Eksaminationen i Kemi til Lærerprøven og i den nyoprettede honorarlønnede videnskabelige Assistentstilling ved biokemisk Institut, se ovenfor henholdsvis Side 14 og 12. (J. Nr. 14c/28).

2. Andre Sager.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1551—52, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 5., Det kemiske Laboratorium en overordentlig Bevilling paa 794 Kr. til Anskaffelse af et Skab til Opbevaring af en Samling kemiske Præparater. (J. Nr. 14a/28).

o. Det fysiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1549—50 og 1551—52, forhøjedes Universitetets Udgiftspost b. 19., Det fysiske Laboratorium, med 500 Kr. fra 4700 Kr. til 5200 Kr., hvorhos der blev optaget en overordentlig Bevilling paa 8500 Kr. til Anskaffelse af Inventar, Instrumenter, Bohave m. v. De paagældende

Bevillinger var foraarsaget dels ved den Udvidelse af Laboratoriets Lokaler til Kursus i fysiske Undervisningsforsøg, som fandt Sted ved det biofysiske Laboratoriums Overflytning til Universitetets fysiologiske Institut, dels af Hensyn til Muliggørelsen af en længe tiltrængt Forbedring af Materiellet til Undervisningen paa dette Kursus og Kursus i fysisk Teknik, hvilken Forbedring var blevet udskudt, til Lokaleudvidelsen kunde finde Sted. (J. Nr. 157/29).

p. Det zoofysiologiske Laboratorium.

Under 20. Marts 1930 meddelte Konsistorium Kai Reinold Jørgensen fast Ansættelse som Betjent ved Laboratoriet fra den 1. April 1930 at regne. (J. Nr. 333b/27).

q. Det geografiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1551—52, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 16., Det geografiske Laboratorium, en overordentlig Bevilling paa 910 Kr. til Anskaffelse af Møbler til et Arbejdsværelse i Laboratoriet for Professor, Dr. G. Hatt. (J. Nr. 156a/29).

r. Det histologisk-embryologiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1930—31, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 1545—46, forhøjedes Universitetets Udgiftspost b. 17., Laboratoriet for Histologi og Embryologi, med 4200 Kr. fra 3030 Kr. til 7230 Kr. af Hensyn til, at Lejen for Laboratoriets nye Lokaler i Undervisningsministeriets Ejendom, Vestervoldgade 101, 2. Sal (jfr. Universitetets Aarbog for 1928—29, Side 208) var blevet fastsat til 5000 Kr. (mod 1400 Kr. for de tidligere Lokaler), og at Rengøringen, som i de tidligere Lokaler var blevet besørget uden direkte Udgift af en Kone, som havde gratis Bolig i nogle af Laboratoriets Værelser, fremtidig vilde medføre en Udgift paa 600 Kr. aarlig. Paa Tillægsbevillingsloven for 1929—30, jfr. Rigsdagstidende for 1929—30, Tillæg A., Sp. 5615—16, blev Forhøjelsen gennemført fra 1. April 1929 at regne, hvorhos der blev optaget en overordentlig Bevilling paa 930 Kr. til Dækning af Flytteudgifter. (J. Nr. 146a/29).

s. Institutet for teoretisk Fysik.

I Henhold til et af Laboratorietbetjent ved Institutet August Jensen modtaget Andragende, som var anbefalet af Institutets Bestyrer, Professor, Dr. phil. Niels Bohr, angaaende Tilladelse til at opføre en Garage paa et Stykke Jord, der udgjorde en Del af Udenomspladsen til Institutets Betjentbolig, meddelte Konsistorium under 25. April 1930 den ansøgte Tilladelse paa Vilkaar, at Garagen opførtes saaledes, at

den ikke skæmmede Grunden, at Opførelsen godkendtes af kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt K. Varming samt endelig, at Laboratoriebetjenten skulde være pligtig til paa egen Bekostning atter at fjerne Garagen med et halvt Aars Varsel, hvis det forlangtes af Universitetets Myndigheder. (J. Nr. 172a/30).

t. Det fysisk-kemiske Institut.

I Løbet af Aaret er der for Midler, skænkede af »International Education Board«, New York, opført en Bygning for et nyt Universitetsinstitut, Universitetets fysisk-kemiske Institut, med Professor, Dr. phil. J. N. Brønsted som Bestyrer, idet samtidig den polytekniske Læreanstalts fysisk-kemiske Laboratorium er blevet nedlagt og denne Læreanstalts Laboratorie-Undervisning i fysisk Kemi overført til det nye Institut. Det nærmere herom vil blive meddelt i Universitetets Aarbog for 1930—31.

u. Den Arnamagnæanske Samling.

Som meddelt i Universitetets Aarbog for 1928—29, Side 8, blev Forstander for den Arnamagnæanske Samling, Dr. phil. Jón Helgason udnævnt til Professor i islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet fra den 1. Juni 1929 at regne.

Med Henblik paa den af Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat foreslaaede Ordning af Forstanderstillingen ved Professor Helgasons Ansættelse som Forstander (se Universitetets Aarbog for 1928—29, Side 74), blev Honoraret til Professor Helgason som Forstander fra 1. Juni 1929 nedsat fra 5000 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til 2400 Kr. aarligt + midlertidigt Tillæg, jfr. Rigsdagstidende for 1928—29, Tillæg A., Sp. 1533—34 og 5615—16. Honoraret blev samtidigt overført fra Universitetsbibliotekets Honorarkonto til Universitetets Udgiftspost a. 2. a. 1., Honorarer til Tjenestemænd ved Universitetet. (J. Nr. 33b/29).